Col·l. [illegible] NABOT i TOMÀS (1905)

OJO

NO

és de llibre !!

~~Ampurdan~~

Milà 234

doc 38

V. l'original a la col·lecció NABOT

La porquerola

Que petita l'han casada,
la filla del cavaller!
A l'endemà de les bodes
son marit l'ha de <u>vester</u>,
Son marit se'n va á la guerra;
set anys estigué á <u>torner</u>.
Sent al cap de la setena,
son marit ja vá <u>torner</u>.
Una gran veu n'he sentida;
n'és de guatlla o ma mullé.
Aixís com m'hi acostava,
molt més m'ho aparegué.
"Caminem, caminem, patge,
caminem, caminem bé."
"Deu la guart la porquerola;
si'm daria del <u>brene</u>? (merienda)
"Del brenar que jo me porto
n'on menjaria vosté;
porto sols un coquet d'ordi
que hi ha un pam de <u>aristé</u>"
"Deu la guart la porquerola.
si m'en daria ~~[illegible]~~ (bebida)
<u>beuré</u>?

"Porto sols una boteta:
vinagre no'n ben voste."
"Vamos, vamos, porquerola,
ja es hora de retiré."
"No pert cert el cavallero:
set fusades n'he de fé."
"Tran el fús y filoreta, (lurs)
que jo t'en ajudaré.
Les fusades ja son fetes;
anem are á retiré."
"No pert cert el caballero:
un feix de llenya he de fé."
Ja se n'arrenca ell ~~l'~~ l'espasa
y talla un polit romé,
"Vamos, vamos, porquerola,
hora n'és de retiré."
No pert cert el cavallero
quels porchs tinch d'arroplegué.
Ja n'agafa un per l'orella
y l'en fá ja grunyisse.
"No'm dirí la porquerola
si l'hostal d'aquí ont he?"
"L'hostal es cas-a ma sogra,

allá on solia sé."
"Si'm diria l'hostalera
si que hi ha per sopé." (cenar)
"Ous hi ha á la gallinera
y conills al conillé.
Ja pot vindre 'l cavallero,
Ja pot vindre á sopé.
"Si'm dirá la hostalera
qui ha de vindre ab mi a sopé."
"Ja vindrán les mies filles
á costat del cavallé."*
"Que vinguin les seves filles,
la porquerola també."
"No per* cert el cavallero;
á taula jo no hi vindré.
Set anys mon marit es fóra;
jo á taula no m'hi acosté,
sino á un recó de l'escala,
lo mateix que un gat ceindré",
Després din á l'hostalera
que li aparie d'acotxé.
"Si'm dirá la hostalera
qui vindrá ab mi a acotxé"

„que hi vingui la porquerola;
les filles ne guardaré."
"Vamos, vamos, porquerola,
vamos ab mi á acotxé."
"No pert cert el cavallero,
no hi vindré pas a acotxé.
Set anys mon marit es fóra;
jo ab home may m'acosté."
"Si per cert la porquerola
será 'l gust del cavallé."
"No per cert el cavallero;
la finestra saltaré."
"Enllesteix-te, porquerola,
que ton marit aquí eté."
Allavors la porquerola
va á dormi ab el cavallé.
El cavallé li descorda
les cordes del faldillé.
A l'endemá l'hostalera
crida al llit del cavaller:
"Vamos, vamos, porquerola,
que'ls porchs se'n van pel carrer."
"Que hi vagin les vostres filles;

ma muller l'en guardaré!"

Col: F^co Nabot y Tomás - Ampurdan 1905

Copiat del Butlletí del Centre Excursionista de Catalunya, 79 (1901), 216-218 -

No té valor, ojo !

Salva

Quant ella 's posa á cusí, | pareixía que brodava.
La Senyora ya li 'n diu: | «no ets filla de pobre casa.»
«Senyora, si no 'm descobre, | soch filla del rey de Fransa.»

25 á 27 y 29 á 39. Adicion de B.

B. 1 ‖ 2 ‖ 4 ‖ : 5 ‖ Vestida de pelegrina | á Tolosa n'es anada, ‖ Per sé soldat de cavall | del que ella mes desitjava. ‖ : 8 ‖ Al primé tiro que fa | las armas li feren falta *(léase* falla). ‖ El capitá granadé | 9b ‖ 10 ‖ : 12 ‖ Com mes li estava dient | ell molt mes l' atormentava ‖ «Tres voltas l' avisaré | ó sino yo li deplano.» ‖ Ya li 'n deplana el fusill | ya li deplana y el mata. ‖ 15a | molt contenta ella n' estava ‖ : 16 ‖ : 17 ‖ A las deu del dematí | papé blanch ya li donaren, ‖ Y á las onse del matí | dalt del quadro l' han pujada. ‖ «Cavallés, avant no 'm mateu, | deixeume dí tres paraulas ‖ : 22 ‖ Que yo soch una *mujer*, | una *mujer* com las altras ‖ 25 á 27 ‖ 29 á 39.

C. 1 ‖ 2 ‖ : 3 á 9 ‖ Capitans y coronels | ella tot ho comandava ‖ :9 á 14 ‖ Promtement hi ha acudit | moltíssima gent ab armas. ‖ : 17 ‖ Cap de tres dias que hi fou | papé blanch ya ni donavan. ‖ «¿Qui envía aquet papé, | qui envía aquet papé ara.» ‖ «'Quet papé qui te l' ha enviat | n' es un dels teus camaradas.» ‖ Promte fan el catafal | per á n-ell aná á penjarla. ‖ Allí al cim del catafal: | «deixeume dí tres paraulas: ‖ Si he mort el capitá | perque m' ho ocasionava.»—Vacío.—«Anem á buscá tres donas, | tres donas per remirarla» ‖ Totas juran per sos Deus | que n' es dona com las altras.

D... El primé tiro que fa | las armas li feren falla. ‖ Quant ne fou al batalló | comendant s' en 'namorava ‖ : 10 ‖ Ella com á soldat ras | no li gosa ignorarli ‖ 12.

E. 1 ‖ 2a | : 2b ‖ (Coló d' un gentil clavell | cullit á la matinada).

Penedès

234. *La noble porquera.*

El Rey n' ha fet fé una crida | una crida n' ha fet fé,
Que *condes* y *caballeros* | á la guerra hajin d' *ané*
(Viromdomdayna)
| á la guerra hajin d' *ané*
(Viromdomdé).
Y també lo *Don Guillermo* | aquell també hi ha d' *ané*,
Qu' en té la dona bonica | y no la 'n gosa *deixé*.
Que l' encomane á sa mare | que la 'n governará be,
Que no li fassi fé feynas | qu' ella no las pugui fé.
«Ay mare, la meva mare, | aquí-os deixo ma mullé

doc 40

Que no li feu fé feynetas | qu' ella no las pugui fé.
Las feynetas qu' ella 'n feya | son brodé cusé y *mitxé.*
Si 'l *brodé* no li agrada, | ya ni fareu fé *cusé,*
Si 'l *cusé* no li agrada, | ya ni fareu fé *mitxé,*
Si 'l *mitxé* no li agrada, | ya no ni fareu fé re.»
L' endemá á la matinada | porquerola la 'n fa sé:
«Porquerola, porquerola, | ya es hora d' aná á *avié,*
Els porquets fan nyigronyigro | y també fan nyigronyé.»
«Lleva't la roba de seda | y posa't la de *borré,*
Yo t' en poso tres fusadas | y un feix de llenya també.»
«¿Ay sogra, la meva sogra, | ahont aniré yo *avié?*»
«L' alsiná de *Don Guillermo* | bonas glans hi sol havé.»
Un dia cantant soleta | veu vení dos cavallés;
La-un ya li 'n diu á l' altre: | «sembla veu de ma mullé.»
«Deu la guart, la porquerola.» | «Deu lo guart lo caballé.»
«Porquerola, porquerola, | ya es hora de *retiré*»
«Encara faltan tres fusadas | y un feix de llenya també.»
Am la punta de l' espasa | n' arrenca un avellané,
Y de tan soroll qu' en feya | un porcell ni fugigué.
«Porquerola, porquerola, | que-os en donan per *menjé?*»
«Una coca de pa d' ordi | que prou l' haig de meneste.»
«Porquerola, porquerola | ¿sabríau un *hostalé?*»
«Aneu á casa ma sogra, | bona vida solen fé
De capons y de gallinas | y algun pollastre també.»
«Hostalera, hostalera | ¿qu' en teniu pera *sopé?*»
«Tenim capons y gallinas | y algun pollastre també.»
«Hostalera, hostalera | ¿qui vindrá am mi á *sopé*!»
«Qu' hi vingui la porquerola, | ma filla la 'n guardaré,
Set anys que no menjo en taula | y altres set que n' estaré
Set anys que no menjo en taula, | ni en taula ni en *taulé,*
Sino sota [de] l' escala | com si fos un gos llebré.»
«Hostalera, hostalera | ¿quí vindrá am mi al *llité?*»
«Qu' hi vingui la porquerola, | ma filla la 'n guardaré»
«Antes yo no hi aniría | de finestra 'm tiraré.
Set anys que no dormo en llit | y altres set que n' estaré,
Set anys que no dormo en llit, | ni en llit ni en *llité*
Sino sota una cendrera | com si fos un gat cendré»
Quant ne son adalt del quarto | la bona nit li *doné,*
«No s' en aneu, porquerola, | que am mi s' heu de *quedé,*»

Amb un anell que li ensenya | [de] promte 'l reconegué.
L' endemá á la matinada | la sogra ya la *cridé:*
«Porquerola, porquerola, | ya es hora d' aná á *avié.*»
«Qu' hi vaji la vostra filla | ma mullé la 'n guardaré.
Si no fóssiu mare meva | yo-os en faria *cremé,*
Y la cendra que fariau | yo la faria *venté.*»

6b | que t. h. haji d' *a* Corr. de B.—22b | bon alsiná h. s. h.—24a. L. y. s' en d. a. a.—39a y 40a. S. a. q. n. hi menjat en t.—45a. y 46a S. a. q. n. hi dormit e. ll.—9, 19, 21, 22, 25, 29 á 31, 43, 50. Adicion de B.

B. : 1 || : 2 || 6 á 9 || : 12 á 15 || 16 || 17 || 19 á 23 || : 24 || 25 á 27 || 28a | un feix de llenya li 'n fé || 29 á 33 || «Anem, anem pastoreta | qu' es hora de *retiré.*» || «No aniré á dormí á casa | que yo prou m' en guardaré.» || «Sí qu' hi anirás, pastoreta, | que yo t' en defensaré: || 35 á 42 || 43 || : 44 á 46 || A la porta de la cambra | un anell li *entregué* || : 50 || : 51 || 52 || 53 || 54a | un mal vent se *l' emporté.*

C. La mare sempre m' en deya | (Que la dondeta) | la mare sempre 'm digué (que la dondé). || «Ay filla perque no 't casas?» | «Mare, yo ya 'm casaré; || No se casará ab cap pobre, | la filla d' un cavallé.» || Ya s' en han alsadas guerras | y han d' aná los cavallés, || També hi ha d' aná Don Jaume, | Don Jaume el fort (?) cavallé || : 7 || : 8 || Que no la fassi aná á l' aygua | ni bogada li *renté,* || Que li compri una cadira | y li ensenyi de *filé,* || Que si el *fllé* etc. || Que si el *mitxé* etc. || Que si el *brodé* etc || Que si el *punté* no li agrada | : 15b || Quant Don Jaume ha sigut fora | porqueyola la fan sé. || S' en va per unas boscurias | no feya mes que ploré. || Al cap d' aquesta setena | Don Jaume ya va *torné.* || En sent una veu tan clara | que li apar qu' es la mullé. || Caminem, caminem, patjes, | caminem, caminem be || Séntuch una veu tan clara, | yo me par qu' es la mullé » || 25 || «No 'm diría, porqueyola, | de qui son los porcellets?» | «Los porcells son de Don Jaume, | de Don Jaume el cavallé.» || «No 'm diría porqueyola | aun yo n' iré á *llotjé.*» || : 33a | allí solen *replegué* || Que tots los bons *caballeros* | allí a-recapten molt bé.» || «Deu la guart [bona] mestressa.» | «Deu lo guart lo cavallé.» || : 35 || «Li daré perdíus y guatlles | y pollastres *enllardé* || : 37 | No pas ab las mevas fillas | que no 'ls hi comportaré.» || «Que vingui la porcayola | que yo prou li estimaré.» || : 39 || En el replá de l' escala | 41b || «Alsa 't, alsa 't, porqueyola | á la taula va *sopé*» || El primé bocí que talla | á la porqueyola 'l *doné.* || «Ay que fa, el gran *caballero,* | ella no 'n pot pas *menjé.*» || «¿Qu' en teníu que fé, hostessa, | no 'n siga tan *curié,* || Que ab els dinés de *mi* bossa | vos no teníu re que fé. ||

ort p. 29 Esplugas Penedès p. 30

(conjetural:) Gerona o alrededores. col: (Pujol [i] Camps, Celestí † 1891 historiador y numismático

no canta prod. gironi

No m' en diría, hostessa, | ab aquí m' iré *cutxé?*» || «No pas ab las etc. || «Que hi vingui etc. | : 45 || Sino á la vora del foch | 47b || «Apa, apa, porqueyola, | que teníu d' aná á *cutxé.*» || «No pot essé, 'l *caballero*, | això no que no-ho faré. || En passantne per la cambra | de la finestra'm tiraré, || «No-ho fareu porqueyola, | de això prou t'en guardaré.» || Mentres ell s' en despullava | ya li parla el cavallé: || «Te recordas, porqueyola, | dels set vestits que 't vaig fé?» || «Es que si vos sou Don Jaume, | bell-mal que 'l coneixeré. || Un rotllet ne té á l' esquena | qu' es rodó com un diné: || Ab el rotllet de l' esquena | ab alló 'l coneixeré. || : 51 || «Alsa 't, alsa 't, porqueyola, | qu' es hora d' aná *enjagué.*» || Li respon el *cavallero* | li respon ab gran *ronqué* || : 53a | com no 's podeu *reven'é* || 54a | yo vos faría *penjé*, || Per tots los carrés de Lleyda | vos faría *rossegué.*

rasgo originario que solo se encuentra en otra de Milá y en la de Graus

Espluga b

D. 1 || (Que la dondeta) || Que tots los casats de l' any | 2b || (Que la dondé) || «Case 's, Don Joan, case 's, | case 's que tindrá, mullé.» || «¿Com me casaré yo ara | sino trovaré mullé?» || «Yo li encontraré una | qu' es filla d' un cavallé.» || El dissapte s' en parlave | y 'l diumenge ya 's va fé.» || Quant Don Joan va sé *casado* | el rey ya l' en *demané.* || Don Joan s' en va á la guerra | set anys ha d' está á *torné.* || Ell ne pense nit y dia | hont deixará sa mullé: | «Si l' en deixo á ca ma sogre | no me la governará be. || Yo l' en deixo á ca ma mare | : 8b || Que no la fassi 'ná buscá aygua | ni tampoch al forn *pasté* || Que li doni una agulleta | qu' ella ya 'n sap [de] *brodé* || Que li doni una filosa | qu' ella ya sab de *filé* » || Don Joan s' en va á la guerra | set anys ha d' está á *torné.* || Quant Don Joan va sé fora | 16b || Set anys que n' es porqueyrola | sense ningú no *vejé.* || Un dia qu' al bosch estava | á guardá 'ls porcells també, || Veu vení dos *caballeros*, | *caballeros* venen bé; || De la vora del camí | els porcells ella *arrimé.* || «Camineu, camineu, patges | camineu, camineu be, || Que sento una veu molt fonda || 24b || : 25 || ¿Ay digui 'm la porquerola | a que té pera *comé?*» || «Un bocinet de pa d' ordi | : 31b || «Ay digui 'm la porquerola | a-que te pera *bebé.*» | «Una canadella de vi agre | 31b || «Ay digui 'm la porquerola | en quin hostal posaré | : 33 || *Vamos, vamos*, porquerola, | que vosté me l' ha d' *ensenyé.*» || «No per cert, *lo caballero* | qu' un feig de llenya hay de fé.» || S' en estira de l' espasa | y li fa petá un romé.—Sigue incompleta y generalmente: A. El reconocimiento es—Ab un reliquiari [que porta] | promtament lo conegué.

Argentona

E. 1 || 2 || «Ay meu fill perqué no 't casas, | perque no 't cercas mullé?» || «¿Com me casaré yo, mare, | si á la guerra tinch d' *ané?*» || Al dissapte fan els tractes | el diumenge *reposé.* || El dilluns envian cartas | que havían de *marxé.* || Ay com ho fará Don Jaume || que havía de *marxé?*.. Feula seure en cadira | ensenyeula de *brodé*... No

per cert la mare sogra | que yo no ho sabría fé» || «Lleva't, lleva't porqueyrola | que yo ya t' ho ensenyaré»... Els set anys son acabats | Don Jaume ya s' en *torné*. || Entrant á la seva pineda | ell en sent un gran *cridé*: || «Que s' aturin els meus patges | que s' aturin sun *plagué* || En sento etc.= || : 25 || «Em dirías, porqueyrola, | de qui son els porcellets?» || «Els porcells son de Don Jaume | Deu lo guart allí hont es.» || «Em dirías, porqueyrola, | que portas pera *menjé?*» || «En porto un xich de pa d' ordi | y alguna gla per *menjé* || «Vols vení, la porgueyrola | vols vení amb el *cavallé*.» || No per cert, lo *cavallero*,| ma sogra m' ha de *maté*» || Anem anem, porqueyrola, | que yo ya la 'n guardaré || : 27 || : 28 || D' un tros lluny quant la va veure | ya li feya *reganyé*... «A la finestra mes alta | daltabaix m' en tiraré» | «Be 'm dirías, porqueyrola, | si 'm coneixes tu a-n á mí?» || «Amb el reliquiari que porta | m' en apar qu' es mon marit» || «Ahont son aquellas joyas | que yo ya t' en vaig *doné?*» || «Ay! no sé la meva sogra | ay! no sé que s' en va fè... Si 'm fósseu sogra com mare | el cap os faría *escapsé*.

F. Si n' era una porqueyrola (!) | que pare y mare no 'n té || Ya se l' ha presa Don Jaume | per esposa y per mullé... Que no la fassi aná á l' aygua | ni tampoch la má al *pasté*, || Que las pasteras son grans | la 'n farian *espatllé*. || Compreuli un coixí de falda || y ensenyeuli de *brodé*... Quant es al mitx d' una penya | sent una veu que *canté*... No será sa mullé, Don Jaume, | qu' una porqueyrola n'é... | *que tiene* per *berné* || : 31 || Y una tirada d' aygua fresca, | que al torrent m' en aniré. || Anem, anem etc. | que ya es hora de *tanqué* || No per cert etc | qu' encara hora no 'n é. || Tinch de fé un feix de llenya | qu' encara en el bosch creix, || Tinch de fé quatre fusadas | y encara no n hi fet tres || : 28 || «Ay que fa, *lo cavallero*, | ma sogra m' ha de *maté*» || No la matará etc. || «Ay trista de mí, mes trista! | qu' hay perdut un *llodriguél* || Els *llodrigués* son de Don Jaume | qu' en la guerra mort deu sé... No per cert, *lo cavallero*, | que l' honra yo guardaré...

G. Ay Josep perqué no 't cases? | ay mare ya 'm casaré. | Al dissapte 's fan les bodes | diumenge era lo *marxé*... Camineu, camineu, patges, | camineu, camineu bé, || Qu' en sento una veu pels ayres... Ya n' arrenque de l' espasa, | en cull un pulit romé, || Ab lo grunyit de l' espasa | n' ha fugit un *llodrigué*. || «Ay trista etc.... Ne ventaría la cendra | de la finestra al carré.

H. El Rey n' ha fetas fé cridas | que cridas n' ha fetas fé || (Guerindondanyo) | que cridas n' ha fetas fé (gueridondé) || Que tots los mes galans homos | á la guerra els ha mesté. || «Jo que tench sa meua jove, | á n-á qui la deixaré? || Yo la deixaré á ma mare | que la guardará molt bé. || Ma mare, la mia mare, | yo vos entrech ma mullé ||

congelnat: Vich col: (Giró [i Torà, Josep (nacido en Vich en 1813 profesor del seminario de Vich + 1881 ó 1882

Menargues

Palma de Mallorca

Mallorca

col.: Guasp [i Pujol, Manuel] 1849-1924 abogado de Palma de M.

No li feseu fe feyna | sino es cosí ó *brodé*. || No li feseu treure aygua | amb so poal mes *grandé*, || Sino ab so poal de plata | que per ella el vaig fé fé; || Y al cap de los set *años*, | ma mare, jo tornaré» || Al cap de las set semmanas | porquerola le va fé; || Y al cap de los set *años* | veu vení un cavallé. || «Bonas tardes, porquerola», | «Bonas tardes, cavallé, || Vols me dí, la porquerola | «¿quin es el teu *feyné?*» || «He de filá set fuadas | y un feix de llenya he de fé.» || Emb sa punta de s' espasa | el feix de llenya li fé» || Y á ses anxas (!) des cavall | el feix de llenya *posé*, || Y quant va se prop des poble | el feix de llenya *deixé*, || Perqué la gent d' aquell poble | no ey tengués res que trobé.

I... Don Daunis el cavallé... Que no l' en deixi aná al aygua | ni tampoch al riu *renté*... Que hi vajin las vostras fillas | que ho tenen *acostumé*, || Que yo son guardat l' hunur set anys || á Don Daunis cavallé... Que-hi vajin las vostras fillas | que mon espós ha *arribé*— Algunos pormenores: C.

J... Quant ne fou al mitx del boy | el cavall se li *aturé*... volsme dá del *berené?*.., La traydora de la sogra | am c'aus los va *tenqué*. || Quant ne son al mitx del quarto | un anell li *ensenyé*. || «¿Ahont sont las guitarretas | que tu solias *toqué?*» || «Ma sogra les té tencadas | dintre del seu *calaixé*». || «¿Ahont sont las arracadas | que tu solias *porté?*» || «Ma sogra las ha tencadas etc.—El héroe es Don Ridaure.

K... N' arrenqui del sarró | coca blanca li *doné*. || «No per cert, *lo cavallero* | que no-ho tinch pas *avesé*... Mentr' en feixava la llenya | en va perdre un lludrigué. || «Trista de mi desditxada... ahont poré aná á *llotgé?*... El milló bocí de taula | per la porquerola n'é.

L. Anirás per camps y vinyas | y per los boscos també... En sento una veu d' ángel... Un bocinet de pa d' ordi | tot ple d' arestas també, || Un patricó de vinagre | que la terra fa *estofé*... Yo no 'l volia de roure, | que 'l volia d' olivé. || Al entrantne de la vila | els porcells se li *averé*.

Ll. «Ay meu fill, ¿per qué no 't casas? | ¿per qué no 't cercas mullé?» || «Ay mare, la mia mare | ab qui[na] m[e] casaré» || «Casa't ab Dona María | que filla es d' un caballé.» || Al dissapte *ellos* ne tractan | al diumenge ja fou fet, || El dilluns á las quatre horas | á la guerra te d' *ané*... Mentres que la llenya enfeixan | n' ha perdut un *lludrigué*. || Trista de mi porqueyrola, | que de renys m' en sentiré... La marca que 'l meu marit tenía | veja vosté si la té... Que hi vaja una filla vostra | porqueyrola ja está bé.—El héroe es En Daunis.

M. Que 's casi ab dona María | : Ll... Que l' encomani á sa meyra... Té de guardá *los puercos* | y las madrissas (!) també... No ploris, la mia esposa, | no ploris, la mia mullé.

N. «Yo menjo pa de falguera | alguna aglá *barrajé*» || Se fica 'a ma

á l' alforja | un tros de blanch li *allargué.* || «Ya li estimo, *caballero,* | no m' hi vuy pas *avesé...* Tinch de fé un feix de llenya | lo que 'm pesa mes que re... Ella s' en posa á l' escala | 41b... Las sevas cunyadas li deyan | ya 't poguesses *reventé..* Quant entran dins del seu quarto | la finestra vol *salté.* || «Coneixería á Don Jaume | si 'l veya aná pel carré?» || «En el senyal qu'ell tenía | yo molt bé 'l coneixeré.»

Ñ. Perque no 't casas, Don Cárlos... Tinch la muller novensana | que l' en gosso deixá...

Como estribillo de esta cancion hemos oido tambien—Voga, mariné, voga | voga, voga, mariné.

235. *La mala nueva.*

Comtes y caballeros | á la guerrra han d' *ané,*
Y el comte de l' Aronge, diu que no hi vol *ané.*
Té la dona bonica | no la gosa *deixé,*
Com veu que hi van per forsa, | s' en va *determiné.*
«Tornaré per la Pasqua | ó per la *Trinité.*»
La Pasqua n' es passada | y també la *Trinité;*
Quant Pasqua es arribada | la dama s' *estoné* (?)
Y á la torre mes alta | la dama s' en *pujé,*
A la torre mes alta | á veure el comte si ve.
Y en veu vení dos patges | tots vestits de *dolé.*
«Ay patjes los meus patges | ¿quina nova *porté?*»
«La nova que li porto | no la vulga sabé
Qu' es llevia aquesta roba | y 's vesteixia de *dolé,*
Qu' el comte de l' Aronge | es mort y *soterré.*»
Me dirían los meus patges | ¿ahont l' han *soterré?*
«Allí [á n-]el peu d' un arbre | [á n-]el peu d' un xipré
Qu' a la branca mes alta | l' esparvé hi sol *canté.*»

76 | la dama s' *entoné.*

B. El comte de l' Aronja | dematí s' en *llevé* || (Tal lara, tal lara, || Que viva l' aronja || Que viva la rosa á n-el rosé). || S' en calsa y s' en bota, | el cavall *embridé.* || La dama li pregunta: | «¿no tems de me *deixé.*» || «Yo m' en vaig á la guerra | qu' el rey me *demané,* || Que si yo no hi anava | m' en faría *penjé.*» || La dama li pregunta: | «¿quant tornará vosté?» || «Per la Pascua florida | ó San Joan qui ve.»

NO- De llibre

Col: F^co Nabot y Tomàs

~~(1905) Ampurdan~~

Ojo, es copiada de un libro

Sin valor

Don Guillem. (variante)

Lo Rey per tot lo reyalme - unes crides n'ha fet
en que demana á la guerra - á comtes y cavallers
- virondondayna - á comtes y cavallers - virondondé.
¿Com ho fará per anarhi - lo cavaller Don Guillem
si'n té la dona bonica - que no la'n gosa deixer?
Ja l'encomana á sa mare, ja la hi encomana bé.
- Ma mare, la mia mare, - jo vos entrech ma muller.
No li facen fer cap feyna - que ella no la vulga fer,
ni tampoch pastar ni cendre, - ni dur lo pá á cal feyner.
Feuli filar seda fina - ó del llí pentinat bé:
Posáuli 'l coixi á la falda - que de puntes ne sap fer,
com sap brodar or y plata - y perles si es menester.
Jo me'n vaig; als set anys mare - á la fé que tornaré.
Quan Don Guillem va ser fóra - porquerola la'n fá ser:
- Dónam los vestits de seda - posat aquest de burell;
pren lo fús y la filosa - set fusades n'has de fer,
y encare que aplegues vespre - un feix de llenya també.
- Los garrins que'm feu guardar - ¿per hont los

39

= GUASCH, XXXIX

Falsa

aviaré?

- Als alzinars de la serra - bons aglans hi sol haver.
Lendemá á la matinada - vá partir ab sos porcells.
Quan vá esser dins les boscuries - plorá ab forsa sen-
-timent.

Acabada la setena, - ja n'arriba don Guillém.
N'encontra un pastoreta - que guarda un remat
d'anyells:
- Deu te guard la pastorella. - Deu lo guart lo cavaller.
- No'm dirias pastorella - lo bestiar de quisés?
- Del amo de est bestiar - set anys fá no se'n sap res;
partí á la guerra de França, - y á la guerra
mort deu ser.
No'm reca la sua mort - sino la seva muller;
la traidora de sa sogra - porqueyrola la'n fá ser.
- No'm dirias pastorella - dona Maria hont es?
- Per aquelles serralades - cada dia hi sol esser,
que'n pastura ella soleta - prop de doscents porcellets.
Ell camina, que camina, - y al esser á mitjar coster,
ja'n sent á la porqueyrola - que apellava als no-
-dricers.
Ell camina, que camina, - fins á tant que la vegé;
assegudeta á la soca, - á la soca d'un olivar.
- Deu la guart la porqueyrola - Ben vingut lo

cavaller.

-¿No'm darias, porqueyrola - quelcom del berenar teu?
-La berena que jo porto - no es menjar de cavallers;
un vuytener de pá d'ordi - que d'arester esta' jolé;
uns aglans per companatge - y aygua fresca del to-
-rrent.

Lo cavaller de sa alforja - una coca n'hi tragué.
- Porqueyrola n'és vergonyosa - desenla, no la pendré.
-¿No'm dirias porqueyrola, - quin hostal hi ha
proper?

- A casa la meva sogra - m'apar que estariau be.
-¿No'm dirias porqueyrola - quina vida hi solen fer?
- Hi ha capons y gallines - colons també hi sol
haver.

-Anem, anem, porqueyrola - que jo t'hi acompanyaré.
-No puch aná a casa encara - tres fusades tinch
de fer,

y lo pitxer, un feix de llenya - que en lo bosch
encare creix.

-Mentres acabas la tasca - jo 'l feix de llenya faré.
Se n'arrenca de l'espasa - y'l feix de llenya li feu.
Ab la fressa de la rama - n'ha perdut un ~~fadiner~~
nodricer.

-¡Ay de mi si ho sap la sogra! esta nit ne morirè

No t'espantis, porqueyrola — que jo ja te ajudaré.
Al anarsen cap á casa — vá devant lo cavaller,
mentres que la porqueyrola — tanca á la cort los
porcells.

— Hostalera, la hostalera, — ¿quin sopá avuy trobaré?
— Tenim capóns y gallines — y pollastres si'n voleu.
Hostalera, la hostalera, — ¿qui soparà al costat meu?
— Que hi vinguin les meves filles — que us faràn grans
compliments.

Mentres que'l cavaller sopa — la porqueyrola vingué;
s'atura al cap de la escala — no gosa á donar un
pas més.

— Vina á sopar porqueyrola — del meu plat t'en donaré.
— Ja no hi estich avesada (acostumbrada) — á menjar ab cavallers;
dençá que'l marit es fora — que á taula no he sopat
més,

sinó al replá de la escala — cóm si fós un cá llebrer.
Lo millor boci que talla — per la porqueyrola n'és.
— Hostalera, la hostalera — ¿qui fá llum al cavaller?
— No será cap de mes filles — que jo no ho comportaré.
— Hostalera, la hostalera — ¿quina vindrá ab mi á colgar?
— Que hi vaja la porqueyrola, — que aborrida de tots n'és.
— Ay sogra, la meva sogra — d'axó jo me'n guardaré.
mes aviat d'una finestra — dalt abaix me tiraré.

set anys n'he servada la honra - jaltres set la servaré;
set anys que no jach en llit - y anit tampoch hi jauré
sino al ascó de la cuyna - com si fós un gat cendró.
Lo cavaller li fá un signe, - porquerola l'entengué;
ja l'in mostra un reliquiari - y al Comte reconegué.
En braços de son marit - ella en basca n'hi caygué,
que no's pot dir la alegria - l'alegria que tingué,
ni l'abraç que se donaren - com á marit y muller.
-¿Qué has fet del vestits de seda - y les robes que't vaig
dar?
-Son als bauls de la sogra, - no'ls he tornat veure mes
-¿Qué has fet de tantes de joyes - que't vaig dar pel casa-
ment?
-La sogra les té tancades - may mes portades las he.
Lendemá encara no es dia - la sogra ab enuig cruel
-Llévat, llévat, porquerola - qu'és hora d'eixir els
porcells
aixecat, dona vellaca, - que dorms ab un foraster,
-Callen, callen, mala sogra - que jo jach ab ma
muller,
que hi vajan les vostres filles, - que á ella no la governen.
Si no'n fossen mare propia, - faria un gros escarment.
Vos faria cremar viva, - la cendra llançada al vent.
Quant sa mare sentí açó - morta en terra ja 'n

caygué.

Col: F.co Nabot y Tomàs
Ampurdàn

L'anada del rey.

Al carrer del vidre
N'hi plantan una oliva
Fresca y pulida,
Pulida com un sol,
Serà per maravella,
Si'l fill del Rey la vol.
Tocan à la marxa
Qu'el Rey ha de marxar.
No ploris, Marieta,
Que luego tornarà
T'en portarà un manto,
Coral sobre coral,
Al cap de la Marieta
La corona real.